

Mál nr. 304/2020**M og
V vegna ökutækjatrýggingar****Ágreiningur um bótaskyldu vegna líkamstjóns M af völdum áreksturs hinn 06.05.2021****Gögn.**

Málskot móttakið 10.08.2021 ásamt fylgiskjölum 1-13.
Bréf V dags. 25.08.2021.

Málsatvik.

Í málskoti og fyrirbyggjandi gögnum kemur fram að hinn 6. maí 2021 hafi M orðið fyrir meiðslum þegar bifhjól, en ökumaður þess hafi yfirgefið vettvang slyssins, rakst á reiðhjól sem hún var á, á hjólastíg norðan við Stekkjarbakka, Reykjavík. V hafi hafnað bótaskyldu á grundvelli þess að umrætt bifhjól hafi verið í flokki I og því hvorki skráningar- né váttryggingarskyld. M mótmælir þeirri afstöðu og telur ljóst að um hafi verið að ræða bifhjól í flokki II en ekki létt bifhjól í flokki I. Vísar M sérstaklega til framburðar vitnis í lögregluskýrslu um atvikið, dags. 6. maí 2021. Þá hafi M í framburði sínum hjá lögreglu talað um „mótorhjól“ og telji hún ljóst að umrætt hjól hafi verið stærra og kraftmeira en bifhjól í flokki I. Bifhjól í flokki II séu tryggingarskyld, og bendi öll málgögn til þess að um slíkt hjól hafi verið að ræða. Þannig taki vitni fram að ekki hafi verið um vespu að ræða heldur stórt svart bifhjól, þá bendi lýsing á útbúnaði ökumanns hjólsins, þ.e. að hann hafi verið í leðurbuxum, svörtum jakka og svörtum skóm, ekki til þess að umrætt bifhjól falli í flokk I. Þá séu í lögregluskýrslu tilgreind tvö brot sem ökumaður bifhjólsins sé grunaður um, þ.e. annars vegar að vanrækja skyldur til að grípa til ráðstafana vegna umferðaróhapps, og hins vegar að aka eftir gangstétt, gangstíg, hjólastíg, merktum reiðstíg. Það bendi til þess að um bifhjól í flokki II hafi verið að ræða, en bifhjólum í flokki I megi aka eftir slíkum stígum. Lýsing M samkvæmt framburði hennar hjá lögreglu, dags. 11. maí 2021, sé þá á þann veg að um hafi verið að ræða „eithvað í líkingu við vespu, þetta var minna en mótorhjól, samt ekki rafmagnshjól.“ Þannig komi lýsingar hennar heim og saman við lýsingar vitnis á slysdegi. Jafnvel þó bifhjóli sé lýst sem vespu leiði það þá ekki sjálfkrafa til þess að um sé að ræða bifhjól í flokki I enda geti vespur fallið bæði í flokk I og II. Lýsing vitnis á hjólinu eigi þá frekar að liggja til grundvallar fremur en lýsing M sjálftrar enda hafi hún verið í losti og ekki gert sér fyllilega grein fyrir því um hvernig hjól væri að ræða. Þá er því sérstaklega mótmælt að M hafi verið í órétti enda hafi ökumaður bifhjólsins ekið ólöglega á gangbraut/hjólastíg. Þar sem M hafi lagt fram ýmis gögn til stuðnings þess að um hafi verið að ræða bifhjól í flokki II, en engin gögn er sýni fram á annað hafi verið lögð fram af hálfu V beri að fallast á bótaskyldu.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að höfnun V byggji á tveimur ástæðum. Þ.e. annars vegar því að M hafi að öllum líkindum verið í órétti og hins vegar því að gögn málsins bendi til þess að um vespu eða lítið mótorhjól hafi verið að ræða sem sé hvorki skráningar- né váttryggingarskyld. Um fyrra atriðið segir að við nánari skoðun á lögregluskýrslu bendi atvikalýsing til þess að M hafi verið í órétti. Þannig segi að M hafi farið um hjólastíginn til austurs þegar óþekkta ökutækið hafi komið niður brekkuna og árekstur varð. Af ljósmyndum megi sjá að brekkan er hægra megin við hjólastíginn og hafi M því borið að sýna sérstaka varúð gagnvart umferð frá hægri. Hvað varði síðara atriðið þá hafi vitni haldið því fram að um stórt, svart hjól hefði verið að ræða með svörtu boxi aftan á. Ekki liggi fyrir hver þekking vitnisins á mótorhjólum eða vespum sé en vitnið sé 62 ára gömul kona. Í upphaflegu umboði M til lögmans segi svo að um sé að ræða árekstur við „rafskútu“. Síðar hafi V fengið leiðrétt umboð þar sem fram hefði komið að slys M hefði orðið við árekstur við vespu. Þá komi fram í framburði M hjá lögreglu að ekki hafi verið um mótorhjól að ræða. Samkvæmt tölvupósti M til lögmans hennar, hinn 5. júlí 2021, hafi verið um „svart lítið mótorhjól“ að ræða „ekki rafmagns var mikið vélarhljóð“. Hafi því enn komið fram hjá M að um lítið hjól hafi verið að ræða. Ekkert í málgögnum segi til um það að bifhjól í flokki II hafi verið um að ræða sem ekið hafi verið ólöglega eftir göngu- og hjólastíg. Mun líklegra sé að um bifhjól í flokki I, sem venja sé að aka eftir slíkum stígum, hafi verið að ræða. Virðist því hjólið hafa verið venjuleg vespa sem hvorki sé skráningar- né váttryggingarskyld. V sem ábyrgðaraðila beri aðeins að greiða fyrir tjón sem hlýst af notkun óþekktra, skráningarskyldra vélknúinna ökutækja. Er bótaskyldu því hafnað.

Álit:

Samkvæmt 28. tl. 1.mgr. 3.gr. umferðarlaga nr. 77/2019 eru létt bifhjól skilgreind sem vélknúin ökutæki á tveimur, þremur eða fjórum hjólum, sem eru ekki hönnuð til hraðari aksturs en 45 km á klst. og eru með sprengirými sem er ekki yfir 50 sm³ sé það búið brunahreyfli eða samfelld hámarksafli er ekki yfir 4kW sé það búið rafhreyfli. Þá greinast létt bifhjól í létt bifhjól í flokki I séu þau ekki hönnuð til hraðari aksturs en 25 km á klukkustund og í létt bifhjól í flokki II séu þau hönnuð til hraðari aksturs en 25 km á klukkustund. Í lögum um ökutækjatrýggingar nr. 30/2019 kemur fram í 7. gr. að ákvæði 4.-6. gr. um skaðabótaábyrgð vegna tjóns gildi ekki um létt bifhjól í flokki I og í 11. gr. kemur fram að þau séu undanþegin vátryggingarskyldu skv. 8.-10. gr. laganna. Í 15. gr. laga um ökutækjatrýggingar er fjallað um skyldu V til að greiða tjónþola bætur vegna líkamstjóns ef ætla megi að tjónið hafi hlotist af notkun óþekkts ökutækis. Leiðir af öllu framansögðu að réttur M til bóta veltur á því hvort ætla megi að umrætt bifhjól falli í flokk II þar sem greiðsluskylda V tekur ekki tjóns sem rekja má til léttara bifhjóla í flokki I. Samkvæmt almennum sönnunarreglum hvílir það á tjónþola að sýna fram á að atvik er leitt hafi til tjóns hafi verið með tilteknum hætti. Samkvæmt lögregluskýrslu, dags. 6. maí 2021, bar vitni að stórt, svart bifhjól, ekki vespa, hefði ekið niður göngustíginn í vestur og beint á M með þeim afleiðingum að hún féll af reiðhjólínu. Samkvæmt framburði M hjá lögreglu, hinn 11. maí 2021, var hjólið ekki mótörhjól, heldur minna, eitthvað í líkingu við vespu, en ekki rafmagnshjól. Í tölvupósti, dags. 5. júlí 2021, segir M svo að um hafi verið að ræða svart, lítið mótörhjól, ekki rafmagns. Eins og áður er rakið getur bifhjól fallið í flokk I hvort sem það er búið brunahreyfli eða rafhreyfli, enda ræðst flokkunin af því hvort hjólið er hannað til að ná 25 eða 45 km hámarkshraða á klukkustund. Þrátt fyrir að ákveðins misræmis gæti milli frásagna M og vitnisins varðandi stærð og gerð hjólsins, verður það, eins og áður er rakið, ekki metið einvörðungu af stærð bifhjóls í hvaða flokk það fellur þó vissulega sé líklegra að stærri hjól séu hönnuð til að ná meiri hraða. Með hliðsjón af því að umræddu bifhjóli var ekið á gangbraut/hjólástíg, verður þó að teljast líklegra að um létt bifhjól í flokki I hafi verið að ræða, en heimilt er, og í raun alvanalegt, að aka þeim eftir slíkum stígum, sbr. 22. tl. 1. mgr. 3. gr. umferðarlaga. Þá verða, án frekari gagna um rannsókn málsins hjá lögreglu, ekki dregnar víðtækar ályktanir af því að í lögregluskýrslu, dags. 6. maí 2021, séu tilgreind tvö brot, þ.e. annars vegar það að ökuumaður bifhjólsins hafi ekki numið staðar eftir umferðaróhapp og gert ráðstafanir vegna þess, og hins vegar að ekið hafi verið eftir gangstétt, gangstíg, hjólástíg og merktum reiðstíg. Þá er í umræddri lögregluskýrslu m.a. að finna ljósmynd af braki af umræddu bifhjóli, sem varð eftir á vettvangi. Verður að telja að umrætt brak hefði mögulega getað nýst til nánari greiningar á tegund bifhjólsins, en af fyrirliggjandi gögnum verður ekki séð að M eða lögmaður hennar hafi spurst fyrir um hvort nánari skoðun á umræddu braki hafi farið fram af hálfu lögreglu. Af heildstæðu mati á fyrirliggjandi gögnum er það því afstaða nefndarinnar að ekki sé nægilega sýnt fram á að um létt bifhjól í flokki II hafi verið að ræða. Ber því að hafna kröfu M þegar af þeirri ástæðu og er þá ekki tilefni til að taka önnur atriði í málflutningi aðila til frekari skoðunar.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta vegna líkamstjóns hjá V.

Reykjavík 21. september 2021.

Sóley Ragnarsdóttir lögfr.

Guðmundur Stefán Martinsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.